

PLAN PRACY I ROZWOJU MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA WYCHOWAWCZEGO W DEBRZNIE

Wstęp

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Debrznie to placówka resocjalizacyjna z wieloletnimi tradycjami. W ciągu minionego ćwierćwiecza dynamicznie się rozwijała poszerzając swoje zaplecze o infrastrukturę sportową i nowy pion pomieszczeń internackich oraz wprowadzając atrakcyjną ofertę między innymi zajęć pozalekcyjnych. Twórczy oraz zaangażowani w pracę nauczyciele i wychowawcy od wielu lat starają się kolejnym pokoleniom podopiecznych stworzyć odpowiednie warunki do tego, by przede wszystkim odzyskali wiarę w swoje możliwości i skorzystali z szansy nadrobienia zaległości szkolnych oraz powrotu do prawidłowego funkcjonowania w środowisku otwartym.

Zmieniające się, w dynamiczny sposób, realia funkcjonowania placówek oświatowych, stała rywalizacja o odbiorców świadczonych przez nie usług i konieczność dostosowania poziomu pracy do ściśle określonych standardów stało się dla nas impulsem do opracowania koncepcji pracy i rozwoju Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie.

1. Charakterystyka Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie

1.1 Historia placówki

Historia placówki liczy sobie 65 lat. Decyzją Kuratorium Okręgu Szkolnego w Koszalinie 15 września 1960 roku powołano do życia Państwowy Młodzieżowy Zakład Wychowawczy w Debrznie. Obiekt, w którym zorganizowano placówkę, pochodzi z XIX wieku. W okresie dwudziestolecia międzywojennego mieściło się w nim gimnazjum żeńskie, a po drugiej wojnie światowej budynek należał do Jednostki Wojskowej, która pomagała przystosować go do nowych potrzeb. W głównym budynku zorganizowano szkołę, internat dla wychowanków, pomieszczenia administracyjne, kuchnię i stołówkę, łaźnię oraz bibliotekę. W sąsiednim budynku usytuowano ambulatorium i harcówkę, a w późniejszym czasie także warsztaty szkolne. Kuratorium wyposażyło placówkę w potrzebny sprzęt i pomoce dydaktyczne, a kadra i wychowankowie zadbali o zagospodarowanie terenu, wytyczenie boiska szkolnego i ogrodu oraz wzbogacenie parku okalającego budynek. Pierwszym dyrektorem placówki został pan Jan Nowak, dyrektorem szkoły Tadeusz Bielecki, a kierownikiem internatu Stanisław Wikło. W pierwszym roku funkcjonowania placówki przebywało w niej 55 podopiecznych zorganizowanych w trzy grupy wychowawcze i trzy klasy szkolne. Z roku na rok wzrastała liczba wychowanków. Najwięcej podopiecznych trafiło do PMZW w Debrznie w latach 1968-1972. Związane to było z faktem przejścia placówki pod zarząd Ministerstwa Sprawiedliwości. Rosła także liczba zatrudnionej kadry pedagogicznej. W roku szkolnym 1973/1974 placówka przeszła pod zarząd Ministerstwa Oświaty i zmieniła nazwę na Państwowy Zakład Wychowawczy. Na podstawie zarządzenia Ministra Oświaty i Wychowania z 24 sierpnia 1981 roku dotychczasowe specjalne zakłady wychowawcze i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci społecznie zaniedbanych przekształcono w Państwowe Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze. Obecnie placówka nosi nazwę Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy i podlega Starostwu Powiatowemu w Człuchowie. W dalszym ciągu ma charakter placówki resocjalizacyjnej dla chłopców w normie intelektualnej.

1.2 Organizacja pracy placówki i kadra MOW

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Debrznie to placówka opiekuńczo – wychowawcza typu resocjalizacyjnego dla chłopców w wieku od 10 do 18 lat, w normie intelektualnej oraz z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. W placówce funkcjonują: Szkoła Podstawowa Specjalna, Szkoła Branżowa I stopnia oraz internat.

W ramach szkoły podstawowej funkcjonuje klasy od piątej do ósmej oraz szkoła branżowa. Łącznie w placówce może przebywać do 132 podopiecznych. Grupy liczą od 8-12 wychowanków, a klasy szkolne od 10 do 16 uczniów. Mała liczebność grup wychowawczych i klas sprawia, że młodzież czuje się w nich dobrze i bezpiecznie, a kadrze umożliwia indywidualizację pracy dydaktyczno-wychowawczej i resocjalizacyjnej.

Wychowankowie objęci są opieką całodobową. Zgodnie z przyjętym harmonogramem dnia podopieczni MOW uczestniczą w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez szkołę, zajęciach pozalekcyjnych rozwijających ich zainteresowania oraz w działaniach związanych z realizacją czynności samoobsługowych i porządkowych. Szczególne znaczenie ma wychowanie poprzez sport. Wychowankowie MOW chętnie biorą udział w zajęciach rozwijających tężyznę fizyczną, zawodach sportowych i turniejach.

W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie zatrudnionych jest około pięćdziesięciu trzech pracowników pedagogicznych: w tym dyrektor i zastępca dyrektora ośrodka, dyrektor szkół, psycholog, trzech pedagogów, terapeuta uzależnień, nauczyciele i wychowawcy oraz 14 pracowników administracji i obsługi. Kadrę pedagogiczną placówki stanowią wykształceni i doświadczeni nauczyciele i wychowawcy, stosujący zasady ortodydaktyki i pełen wachlarz metod resocjalizacji. Znaczna część kadry pedagogicznej to nauczyciele mianowani i dyplomowani.

1.3 Charakterystyka środowiska wychowanków

W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie przebywają chłopcy z terenu całej Polski, którzy weszli w konflikt z prawem i wobec których sąd wydał postanowienie o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia w placówce resocjalizacyjnej. Podopieczni MOW w większości przejawiają zaburzenia charakterologiczne, które są przyczyną zarówno popełniania przez nich czynów karalnych (wagarowanie, ucieczki z domów, kradzieże, włamania), jak i negatywnego stosunku do norm społecznych i uznawanych wartości. Wychowankowie w większości przejawiają negatywne

nastawienie do obowiązków szkolnych wynikające z ich dotychczasowego stylu życia i doświadczeń: drugoroczności, frustracji szkolnej, lekceważenia autorytetu dorosłych.

1.4 Baza MOW Debrzno

W budynku Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie wyodrębniono pion szkoły z dziesięcioma salami lekcyjnymi, zaplecze administracyjne, stołówkę i kuchnię, gabinet pielęgniarki, pedagoga oraz pomieszczenia dla jedenastu grup wychowawczych. Każda z grup dysponuje trzema czteroosobowymi sypialniami, świetlicą, magazynkiem i odrębnymi sanitariatami. Cztery grupy posiadają własne aneksy kuchenne, a do dyspozycji wszystkich jest dobrze wyposażona pracownia do zajęć kulinarnych. Placówka posiada także własną salę gimnastyczną, siłownię i kompleks obiektów sportowych ORLIK 2012 oraz bieżnię lekkoatletyczną. Pomieszczenia internatu i szkoły są wyremontowane i wyposażone w nowe, funkcjonalne sprzęty i meble. Wychowankowie MOW mają do dyspozycji sprzęt turystyczny oraz rowery. Wokół budynku znajdują się rabaty z krzewami, szkolna ostoja przyrody, stary park oraz sad owocowy.

2. Koncepcja pracy i rozwoju Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie

Misja placówki.

*"Nie zmuszajmy dzieci do aktywności, lecz wyzwalamy aktywność,
Nie każmy myśleć, lecz twórzmy warunki do myślenia.
Nie żądajmy, lecz przekonujmy.
Pozwólmy dziecku pytać i powoli rozwijajmy jego umysł tak, by samo wiedzieć chciało".*

/Janusz Korczak/

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Debrznie jest placówką resocjalizacyjną dla chłopców, w której podopieczni uczą się odkrywać i rozwijać swoje talenty, mierzyć się z porażkami, przezwyciężać trudności, czerpać zadowolenie z własnej pracy. To miejsce, w którym wychowankowie poznają smak sukcesów indywidualnych i zespołowych, uświadamiają sobie prawne skutki podejmowanych decyzji oraz przygotowują się do odpowiedzialnego, dorosłego życia.

Dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy i pracownicy MOW Debrzno organizują proces nauczania i wychowania tak, by wspierać rodziców wychowanków w wielostronnym wychowaniu, uwzględniającym harmonijny rozwój intelektualny i duchowy, ich dzieci. Placówka przygotowuje wychowanków do aktywnego, zgodnego z normami moralnymi i prawnymi, udziału w życiu społecznym, do odpowiedzialnego korzystania z wolności i samodzielności. Zapewnia wszechstronną pomoc w osiągnięciu dojrzałości i nabyciu umiejętności pozwalających sprostać wyzwaniom dorosłego życia. Misją ośrodka jest tworzenie jak najlepszych warunków opieki i wychowania dla chłopców, którzy z różnych względów popadli w konflikt z prawem i w większości pozbawieni są właściwej opieki i wsparcia ze strony domu rodzinnego.

Wizja placówki

"Wychowywać, to nie znaczy kształcić tylko rozum, lecz kształtować harmonijnie całego człowieka, a więc także jego serce i charakter. Wychowywać, to znaczy również- z pokolenia na pokolenie przekazywać wartości, które nadają życiu sens i wypełniają je treścią. Przekazuje się je nie tylko słowami, lecz przede wszystkim przykładem własnego życia".

/Phil Bosmans/

Pragniemy tworzyć placówkę nowoczesną, otwartą na zmiany zachodzące we współczesnym świecie. W swojej pracy opieramy się na wartościach uczciwości, odpowiedzialności i tolerancji. Dążymy do wszechstronnego przygotowania naszych podopiecznych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, odkrycia własnych predyspozycji i odzyskania wiary we własne możliwości.

W ośrodku panuje życzliwa i bezpieczna atmosfera oparta na kulturze osobistej uczniów, nauczycieli i wychowawców, wzajemnym szacunku, pomocy i współdziałaniu.

Nauczyciele i wychowawcy są kompetentni, podnoszą swoje kwalifikacje i umiejętności. Wdrażają innowacje pedagogiczne i angażują się w projekty oraz przedsięwzięcia rozwijające zainteresowania wychowanków i promujące placówkę w środowisku lokalnym. Pracownicy ośrodka są sprawiedliwi, konsekwentni, życzliwi. Cieszą się autorytetem u młodzieży, szacunkiem i zaufaniem podopiecznych i ich rodziców. Mają zapewnione warunki do podnoszenia kwalifikacji.

Dyrekcja ośrodka tworzy właściwą atmosferę pracy, potrafi sprawnie organizować pracę placówki, integruje i stymuluje kadrę do współpracy, umie rozwiązywać konflikty, jest dobrym gospodarzem dbającym o potrzeby podopiecznych i pracowników.

Placówka współpracuje z instytucjami oświatowymi i kulturalnymi oraz organizacjami lokalnymi.

Model absolwenta

*„Wierz w siebie, abyś także mógł uwierzyć w ludzi.
Poszukaj dobra w świecie, świat znajdzie je w Tobie.
Rywalizuj ze sobą, nie narzekaj - zmieniaj.
Sięgnij gwiazd, byś mógł innym wskazać do nich drogę.”*

/autor nieznany/

Korzystając z bogactwa metod, form, bazy i potencjału kadry pedagogicznej placówki pragniemy wykształcić i wychować podopiecznego, który:

- odróżnia dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości,
- świadomie podejmuje decyzje i zdaje sobie sprawę z konsekwencji swojego postępowania,
- rozumie i stosuje przyjęte normy współżycia w społeczeństwie, zna zasady obowiązujące w społeczeństwach demokratycznych, szanuje prawa człowieka,
- ma poczucie własnej godności i wartości,
- akceptuje siebie, mając świadomość swoich mocnych i słabych stron,
- wiedzę i umiejętności potrafi zastosować w praktyce,
- jest tolerancyjny wobec światopoglądu, orientacji politycznych, religijnych i innych,
- jest otwarty na innych, szczerzy i życzliwy,
- ma szacunek dla pracy i umie rzetelnie pracować,
- jest zaradny i odpowiedzialny,
- umie przyjąć postawę asertywną,
- jest kulturalny,
- szanuje wielowiekowe dziedzictwo kulturowe własnego narodu i innych kultur,
- dba o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne,
- jest wolny od uzależnień,
- jest wrażliwy na otaczającą przyrodę i potrafi w praktyce przeciwdziałać zagrożeniu środowiska,

- posługuje się podstawowymi urządzeniami medialnymi w zdobywaniu, dokumentowaniu i prezentowaniu wiedzy.

3. Koncepcja rozwoju placówki w obszarach: kształcenie, działalność opiekuńczo-wychowawcza, zarządzanie i organizacja pracy

3.1. Kształcenie

Kształcenie to w opinii fachowców całość doświadczeń składających się na proces zdobywania przez jednostkę umiejętności, wiedzy oraz [rozumienia](#) otaczającego ją świata. Kształcenie obejmuje zarówno proces [nauczania](#) jak i [uczenia się](#). Zakładane cele w zakresie poprawy efektów kształcenia i wyników egzaminów zewnętrznych muszą uwzględniać to, że proces kształcenia i proces wychowania wzajemnie się przeplatają i uzupełniają. Jedynie stosowane razem, jako nierozzerwalny element wpływania na młodych ludzi mogą przynieść pozytywne i zadawalające efekty.

W obszarze kształcenia zakładamy, więc przede wszystkim podejmowanie różnorodnych działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, poprzez podnoszenie standardów nauczania i uczenia się, wskazujemy na następujące kierunki:

- opracowanie i wdrażanie programów doskonalących i naprawczych uwzględniających działania szkoły,
- w miarę możliwości informowanie rodziców o edukacyjnych osiągnięciach ich dzieci,
- dostosowanie programów nauczania do możliwości i potrzeb uczniów,
- efektywne wdrażanie nowoczesnych, aktywizujących metod i form nauczania i uczenia się,
- tworzenie wielopłaszczyznowego, specjalistycznego systemu pomocy dla wychowanków mających specyficzne trudności w nauce,
- tworzenie warunków niezbędnych do wszechstronnego rozwoju, zdobywania wiedzy i umiejętności w zakresie kompetencji kluczowych takich jak: planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się (ocenianie kształtujące), skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach (czytanie ze zrozumieniem, myślenie

matematyczne), efektywne współdziałanie w zespole, rozwiązywanie problemów w twórczy sposób (projekty edukacyjne), sprawne posługiwanie się komputerem,

- tworzenie ofert zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania wychowanków,
- prowadzenie zajęć z doradztwa edukacyjno-zawodowego spełniających funkcję informacyjną i doradczą, opartą na ofercie szkół i analizie rynku pracy, związaną z wyborem dalszych możliwości kształcenia i drogi zawodowej wychowanków,
- wzbogacenie klasopracowni w pomoce dydaktyczne, w tym stworzenie dwóch klasopracowni wyposażonych w sprzęt multimedialny i tablice interaktywne,
- uzupełnienie zasobów biblioteki szkolnej i utworzenie czytelnicy dostosowanej do realizacji zajęć czytelniczych,
- prowadzenie zajęć logopedycznych i korekcyjnych.

W celu sprawdzenia podejmowanych działań dydaktycznych, wyznaczyliśmy wskaźniki badania ich efektywności w ramach ewaluacji wewnętrznej poprzez:

- monitoring stopnia znajomości przez uczniów zasad oceniania w ramach PSO,
- analizę wyników sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych w formie raportów prezentowanych podczas rad pedagogicznych,
- przeprowadzanie, w obrębie zespołów klasowych, analiz semestralnych i rocznych wyników nauczania prezentowanych podczas rad pedagogicznych,
- analizę różnorodności i skuteczności metod nauczania stosowanych przez nauczycieli w trakcie zajęć dydaktyczno-wychowawczych na podstawie obserwacji w ramach nadzoru pedagogicznego,
- aktualizację proponowanej oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów i wyrównujących ich szanse edukacyjne.

3.2 Działalność opiekuńczo-wychowawcza

Działania opiekuńczo-wychowawcze podejmowane w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie mają na celu ukształtowanie pożądanych postaw i zachowań wychowanków, a także wypracowanie warunków do rozbudzania i rozwijania samodzielności i aktywności, zrozumienia zasad życia we współczesnym społeczeństwie, dbałości o zdrowie i unikania zachowań ryzykownych przez naszych podopiecznych. Odzwierciedleniem działań w tym zakresie są indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne oraz uwagi o wdrażaniu zaplanowanych działań naprawczych w poszczególnych sferach.

Praca opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna oparta jest na:

- diagnozie sytuacji i potrzeb wychowawczych,
- organizowaniu i udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wdrażaniu wychowanków do samooceny własnego zachowania w trakcie comiesięcznych zebrań grupowych,
- organizowaniu zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania podopiecznych,
- prowadzeniu działań wychowawczych ukierunkowanych na kształtowanie właściwego z oczekiwaniami modelu absolwenta,
- uwrażliwianiu na los innych ludzi poprzez udział w akcjach charytatywnych,
- zachęcaniu wychowanków do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, w przeglądach teatralnych, zawodach sportowych, programach ogólnopolskich,
- zachęcaniu rodziców do współpracy w procesie opiekuńczo-wychowawczym i resocjalizacyjnym,

- podejmowaniu współpracy z instytucjami i organizacjami ze środowiska lokalnego,

Efekty tej pracy analizujemy i badamy w ramach ewaluacji wewnętrznej w oparciu o wskaźniki takie jak:

- ucieczki z placówki,
- urlopy i terminowość powrotów,
- kary i nagrody (pochwały i nagany),
- przyczyny skreśleń z ewidencji placówki.

Powyższej listy wskaźników nie traktujemy, jako stałej i ostatecznej. Z uwagi na dynamiczność procesów zachodzących w społeczeństwie i mających odzwierciedlenie w postawach i zachowaniach naszych podopiecznych, będziemy dalej poszukiwać rozwiązań wielu problemów oraz wyznaczać kolejne wskaźniki, które pomogą nam oceniać skuteczność naszych działań.

3.3 Zarządzanie i organizacja pracy

Dotychczasowe systematyczne działania i zmiany wprowadzane w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Debrznie pozwoliły na podniesienie standardu placówki i jej przekształcenie w nowoczesną, otwartą na potrzeby środowiska lokalnego i nadążającą za szybko zmieniającą się rzeczywistością współczesnego świata. Utrzymanie osiągniętego poziomu i sprostanie kolejnym wyzwaniom wymaga właściwego zarządzania i organizacji pracy poprzez:

- aktualizowanie dokumentacji wewnętrznej pod kątem zgodności z obowiązującym stanem prawnym,
- zapewnienie środków finansowych na realizację bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, które umożliwią poszerzanie wiedzy, umiejętności i zainteresowań, a także będą stanowiły ciekawą alternatywę spędzania czasu wychowanków,
- zwiększenie dostępu uczniów do pomocy specjalistycznej: logopedycznej, psychiatrycznej, terapii uzależnień,
- motywowanie nauczycieli i wychowawców do zdobywania nowych kwalifikacji, zgodnych z potrzebami placówki,

- wzbogacenie bazy placówki o nowe pomoce dydaktyczne, sprzęt nagłośniający i sprzęt sportowy,
- pozyskiwanie środków na nowe inwestycje, w tym na stworzenie dwóch klasopracowni multimedialnych oraz innych pracowni do zajęć pozalekcyjnych.

4. Zakończenie

Działania zaplanowane i wskazane w powyższej koncepcji mają na celu ukształtowanie pożądanych postaw i zachowań u podopiecznych oraz usprawnienie funkcjonowania placówki, jako integralnej całości.

Ponieważ w warunkach Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Debrznie wychowankowie mają zapewnioną opiekę całodobową i niejednokrotnie przez bardzo długi czas żyją w oderwaniu od swojego środowiska rodzinnego to wychowawcy i nauczyciele przejmują rolę rodziców stymulując swoich podopiecznych do społecznie akceptowanych zmian. Brak pozytywnych wzorców, zaburzona hierarchia wartości, niezaspokojone podstawowe potrzeby to tylko nieliczne dysfunkcje, jakie cechują wychowanków MOW w Debrznie i z jakimi borykają się pracownicy pedagogiczni placówki. Powtórna socjalizacja młodzieży jest procesem trudnym, niemniej możliwym do realizacji.

Wdrożenie zaplanowanych powyżej działań pozwoli podopiecznym MOW w Debrznie na przezwyciężenie awersji szkolnej, odzyskanie wiary w swoje możliwości oraz ich przygotowanie do dorosłego życia. Niezmiernie ważnym efektem będzie także zbudowanie pozytywnego wizerunku placówki w środowisku lokalnym, zacieśnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wzbogacenie bazy o cenne pomoce i środki trwałe warunkujące wzrost poziomu świadczonych przez nas usług.

Koncepcja Pracy MOW została przyjęta uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 07.04.2025r.